

també a Eiv.: PzCabr. recull «*devessey*: agitació» i Aina Moll, amb la pronúncia *dəvəsšj*, com a sinònim de «*devescall*: avalancha, chorro» (RFE xli, 346). També a Algaida de Mall, en el sentit eiv. de 'agitació' en la frase «mitja hora *dəvəsšj* i no vaig trobar lo que cercava» que AlcM analitza malament com si fos un mot **vessei*. A l'Alt Berguedà *devasseri* «sobrevingué un *devasseri* d'aygua que s'emportà cases i ponts» a Borredà; i en la definició d'*ensubin*at usa «un gran *devesseri* d'aigua», també amb referència a Borredà.¹⁰

DERIV.: *Devassellada* usat per Frederic Soler (en *Nits de lluna*, DAG.). No hi ha proves del verb *devessallar-se* aïllat per Grieta (amb grafia *-ellar-se*).

Envers ant. invertit, cagpirat, del ll. INVERSUS id.: en un fet miraculós ordenen que cerquin la caixa mortuòria d'un sant: «anats a les capces --- e trobarets-la *enversa*», *VidesR*, 162v1 (trad. *inversam*, 475.4; Llull l'usa en loc. adverbial *a envers* 'a l'inrevés': «en un hort havia una roda ab què, una bèstia treya aygua, d'on aquell ort se regava; esdevenc-se que l'ortolà féu anar *a envers* la roda, e la bèstia anava en va ---», «plorava la mort de son senyor, e les armes *a envers* portava» (*Merav.*, NCL. iv, 258; *Blanq.* II, 119.8); però també com adj.: «desirar sens vertut és *enversa* figura de desir», *Prov. de Ramon*, 91.

Oc. *envers*, adj.: «renversé, culbuté, opposé, contraire», *a envers* «à l'envers» (PDPF, PSW). Més tard substantivat en el sentit de 'cantell o superfície externa (d'una cosa)': «aquell magre cors e flac, penjat al coll del catiu, s'abraçà ab ell, e ab aquells *enversos* del labis lo besà tan stretament, que ---», *Curial* (NCL. III, 141)=oc. ant. *envers* [c. 1100]; avui «*envers* d'un drap», fr. *l'envers d'une étoffe, les deux envers d'une opinion* (d'on és manlleu tardà el cast. *anverso*) [1817], si bé hi ha un cas espars de *envés*, cast. 1530. *Enversar*, *-versar* tr. 'girar de cap per avall: «can mon Fil fo al loc on fo crucificat, / en subines mon Fil éls agren *enversat*», Llull (*Plant de la Verge*, 209); *enversament*; *enversetat*; *enversari*.

Esversat [«fet consumat, exercitat, Belv.], de sentit anàleg al de *versar*, *versat*, però aplicat a exercicis, activitats, a camins, que un té ben practicats: «el xic dels bessons, més *esversat* que 'l del llauner en assumptos amorosos», Pons Mass. (*Colla del C.* XIV, 197); «la baixada al fons de l'avenc, ahont brollava l'aygua, era entretinguda, y fins perillosa, per qui no tenia 'l camí *esversat*», Raimon Casellas (*Els Sots Ferréstecs*, 85). *Esversit*?

Malversar [Lab. 1840]: «la germana s'excusà ---: a casa, ni un cèntim; la mare, malalta, i ell *malversant* en llamineries; --- ella en tenia la culpa --- li havia amagat aquell tribull --- a aquell geni incomprès ---», NOLLER (O. C. IX, 240.8f.): un dels equivalents millors i més planers del cast. *derrochar*, angl. *squander*, al. *verschwenden*, català *malbaratar*, *malafiar*. *Malversació* [Lab. 1840]; *malversament*; *malversador*.

Revés, dels ll. tardans REVĒRSUS, -ŪS, 'acció de fer a l'inrevés', i REVERSARE 'girar a la inversa, girar de l'inrevés', derivats del ll. cl. REVERTERE 'tornar enrere', 'retornar', 'recaure'. *Revés* 'cosa desenraonada': «Re-

vés seria e cosa perillosa qui metia la cosa del ambolum al sòl jussà, e la roba del pes al sòl sobirà» ('seria fora de raó estibar en la nau posant les mercaderies feixugues a damunt i les voluminoses dessota'), *Consolat*, § 26, Pard. p. 77. *Reversar* s'aplicava a una forma de jocs d'atzar, potsar en un sentit com apostar en contra o 'rescaldar-se jugant': «lo Sr. Rey stablí --- que negú hom no gaus jugar, ni fer jugar, ni *reversar*, en negun joc de daus --- entorn de la vila de Perpenyà una legua» a. 1284 (RLR IV, 351, més cita, a IV, 892b 6). Cf. *travessar*, sentit anàleg, a. 1310, infra. *Revers* (-és), -ssa, adj., 'rebec, díscol', 'impertèrrit': «quina pràctica devia tenir ab sa muller, qui pus *reversa* que alguna altra fembra era, la qual ell ne ab precés ne --- de la sua *reversia* podia trastornar», *Decam.* IX, § 9, 542.14f. (trad. «piu ritrosa e perversa --- dalle sue ritrosie ---»).

D'aquí el derivat abstracte *reve(r)sia*: «tu-m fas scandalizar: e no sabs què pertany a Déu, mas saps què pertany a hom? La qual *reversia* és tan fortament enraïgada en los clergues --- que ---», Arnau de Vilanova, *Lliçó de Narbona* (1305-8), NCL. I, 161.9; «plorà la sua *reversia* e com no havia volguda dar fe al --- marit», *Decam.* IX, § 7, 537.1f. (trad. *ritrosia*; *revacia* en el *Corbatxo* (BDLC XVII, 43), que Moll interpreta «contrarietat, repulsió, repugnància»; 'mal geni, rebequeria pertinaç: «lur amistança / --- / sens oy, rancor, / gronyir, renyar, / no pot durar / al més un' hora: / si no ab nora, / o ab fillastre: / sogre --- cunyada, / acompanyada / ab qui -s que sia: / la *reversia* és lur camisa / --- / ab tots repiquen, / neguen si deven, / crim fals alleven / ---», JRoig (*Spill*, 9816, mal entès per Chabàs «manfa de hacer las cosas al través, enrevesadamente»). Fenollar (val., fi S. xv) escriu «ab pensa *ravessa* / --- / en tal *pressà*».

«Tota malícia és poca comparada a la malícia de les fembres; en aquesta malícia mesclen *reversia* tanta, que tostemps volen coses contra rahó, e que-ls façats a lur guisa, e-ls atorguets lur propòsit; si no, que tot vage al diable --- respon un doctor dient --- són *reverses*, dic-te que sí-s són los hòmens alsuns --- diu lo consell antic: que qui vol vèncer *reversia* de dona e se'n tem, no li cal sinó que l'hom faça aparès que ell vuylla e mantinga la *reversia*, e con *reversia* vinga per sperit de contradicció, lavors ella, volent contradir a l'hom, posar-sà en rahó, contra la *reversia*, e axí la venç hom», Eiximenis (*Dones*, 134.9, 134.9f. i ss.). També del L. de les Dones és la frase «los borts són persones *reverses*». El DAG. cita així mateix «instabla *raversa*, afectada, indevota» en un text del S. xv; i tradueix malament «picardia» en una altra cita del S. xv, on el sentit és el de sempre: «d'aquella fembra te vullés guardar que nodrex en lo teu pits, car un dia serà ela la primera a tu contrària, car axí ho ha sa mala costuma o *raversia*». *Reverseria*.

En realitat *home* o *persona revés*, -essa, continua essent ben usual en aquest sentit i el mateix DAG. en dóna exs. moderns i un de JRoig. «--- Per lo que atany a la seva ciència, era *revés* com un grop d'alzina, se les dava de psiquiatra consumat», NOLLER (*Bo-*